

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף ז.

שדרה וגולגולת שחסרו, כמה יחסרו ולא יטמא באהל, וכן יחשב טרפה?

לענין טריפה	לענין אהל		
שתי חוליות - קולא	שתי חוליות - חומרא	שדרה	לביית שמאי
כמלא מקדח - קולא	כמלא מקדח ¹ - חומרא	גולגולת	
חוליא אחת - חומרא	חוליא אחת - קולא	שדרה	לביית הלל
כדי שינטל מן החי וימות - חומרא	כדי שינטל מן החי וימות ² - קולא	גולגולת	

מבוי המפולש למקומות דלהלן מה דינו?

מה הדין		
לת"ק: עושה לחי או קורה מכאן וצורת הפתח מכאן לחנניה לב"ה: עושה דלת מכאן ולחי או קורה מכאן	כששני פילושיו לרה"ר	
עושה לחי או קורה מכאן וצורת הפתח מכאן	כשאחד מפילושיו לכרמלית או ששניהם לכרמלית	

קשיא דרב אדרב בתרתי, מה הם שני הקושיות?

ואילו לפי מימרת דרב גבי חצר	דלפי מימרת דרב יהודה גבי רחבה		
נאסר	לא נאסר	מדין מפולש ³	
לא נאסר	נאסר	מדין עירוב ⁴	

¹ והיינו כמלא מקדח של לשכה שהוא שיעור גדול יותר מכדי שינטל מן החי וימות - שהוא כשיעור של סלע, וס"ל לב"ש להחמיר שעד שלא ינטל כשיעור הגדול שלהם - עדיין מטמא באהל.

² וביארו התוס' (בד"ה כגון), דב"ה ס"ל שאם ניטל מאדם, זה גורם לו למות בשיעור קטן יותר מאשר נחסר ממנו ע"י ריקבון, ולכן נתנו שיעור יותר קטן, וחידשו שגם לענין טרפה משערים בשיעור הקטן הזה, וזה חידושו של רב יהודה.

³ מבואר בגמ' שאם נאמר שממרת רב יהודה גבי רחבה היא משמיה דרב, יהיה קשה דרב אדרב בתרתי דהרי רב אמר מבוי שנפרץ במלואו לחצר ונפרצה חצר כנגדו - שחצר מותרת ומבוי אסור, ומבינה הגמ' שהטעם שאסור משום שהוא מבוי שמפולש לרה"ר דרך החצר, וא"כ יש לאסור לפ"ז גם בנפרץ לרחבה.

⁴ מזה שנקט רב יהודה את דינו ברחבה, יש לנו לדייק שדוקא ברחבה שאין בה דירורין אז המבוי מותר, אולם אם היה נפרץ לחצר היה לנו לאסור בכה"ג שלא עירבו בני החצר עם בני המבוי, ואילו מרב שאמר ש"נפרצה חצר כנגדו" משמע שהאיסור הוא מחמת הפילוש ולא מחמת שלא עירבו, ואדרבה לשיטתו אפי' אם לא עירבו אם לא היתה נפרצת החצר כנגדו היה מותר. ולכך קשיא דרב אדרב בתרתי. אכן למסקנא הגמ' חזרה בה מזה, וס"ל שמה שאסר רב במבוי שנפרץ במלואו לחצר, מיירי בכה"ג שלא עירבו אבל אם עירבו מותר, א"כ לפ"ז חוזרת בה הגמ' ממה שסברה קודם שרב אוסר משום פילוש, וס"ל עתה שמשום פילוש אין לאסור כלל, דלא נחשב שהמבוי מפולש לרה"ר כשיש חצר או רחבה מפסיקות - ודינו כמבוי סתום, וכל מה שיש לאסור הוא רק אם לא עירבו. [ומה שנקט רב בלשונו "שנפרצה חצר כנגדו" - מיירי בכה"ג שלא היו הפרצות זו כנגד זו, ואין כאן פילוש, אלא נקט הכי משום רבותא דחצר דאע"ג דרבים כנכסים לה בפתח זה ויוצאים בפתח זה בכל אופן חצר מותרת].